

СТАНОВИЩЕ

за

дисертационния труд на

СТЕФАН БОРИСОВ ДАЛЧЕВ

редовен докторант към катедра „Музика” при Факултета по изкуствата
Югозападен университет „Неофит Рилски”

на тема

ИНТЕРПРЕТАЦИЯ НА КЛАВИРНИТЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ ОТ ЕПОХАТА НА БАРОКА ПРЕЗ 21 ВЕК

за присъждане на образователната и научна степен „доктор”
професионално направление: 8.3 Музикално и танцово изкуство
докторска програма – Теория и практика на изпълнителското изкуство

от **проф. д-р Емилия Кръстева Коларова-Гидишка**,
катедра „История на музиката и етномузикология” при ТКДФ
НМА”Проф. Панчо Владигеров”

Дисертационната разработка на Ст. Далчев „Интерпретация на клавирните произведения от епохата на Барока през 21 век” е посветена на актуална за съвременността проблематика, която е свързана с неговата активна изпълнителска и педагогическа дейност. За Далчев музикалните инструменти клавир и орган са онзи художествен и теоретичен аспект, който осмисля както дългогодишната му музикално-практическа, така и изследователска работа. Началото е свързано с неговото образование в Яначковата академия за музикални изкуства в гр. Бърно, Чехия и Висшето училище за музика „Ф. Лист“ в гр. Ваймар, Германия. Последвалите специализации в Международната академия за органисти в гр. Хаарлем, Холандия задълбочават интереса и ясно маркират насоките на работа, свързана с интерпретацията на барокова музика. Значителна роля в целенасоченото и последователно вникване в спецификата на тази отдалечена епоха изиграва и възможността да се докосне до знаменитите исторически инструменти като Големия Зилберманов орган във Фрайберг, Вагнер-орган в Бранденбург, Кристиян-Мюлер-орган в Хаарлем, Хербст-орган в Лам, Големия Валкер-орган в Рига.

Като пианист, органист и чембалист Стефан Далчев великолепно опознава естетиката на бароковата епоха и нейните стилни особености, многообразието на различните школи и индивидуалния стил на отделните композитори. Този процес формира онази необходима

ерудия, която обогатява неговите концертни изяви. Като солист и ансамблов изпълнител Далчев гостува на сцените в световни музикални центрове като Берлин, Щутгарт, Санкт Петербург, Виена, Прага, Лондон, а също така в Кейптаун и Стеленбош в Южна Африка; на фестивалите „Софийски музикални седмици”, „Аполония”, Салон на изкуствата, Фестивал за органна музика в Горна Франкия, Киевска пролет и др.

Актуалността на представения дисертационен труд се определя от основната му проблематика – интерпретацията на барокова музика през XXI век в нейните две направления – съвременна и историческа (автентична). Тази теза се разгръща върху 139 страници основен текст, организиран в Увод, три глави и Заключение.

Подходът към заявената тема е оригинален и иновативен. В своя дисертационен текст Ст.Далчев се опира върху множество писмени източници от старата епоха. Чрез тях той изяснява смисъла на „историческата интерпретация” и я съпоставя със „съвременната форма на тълкуване” на бароковата музика. Според автора „историческата интерпретация е една реконструкция на старинните източници на база логиката и е в пряка връзка с основното изискване в изпълнителското изкуство – зачитане волята на композитора.”(с.134-135). Т.е. задача на съвременния изпълнител е да въведе в практиката максимално вярната с оригинала интерпретация на музикалната творба и да я тълкува с изразните средства на нейната епоха. В преоткриването на това „вярно с оригинала изпълнение” дисертантът се аргументира чрез въведената изключително ценна литература.

Библиографията в изследването респектира със своя исторически и съдържателен обхват. В дисертационния текст са използвани копия на оригинални писмени източници на немски, френски, италиански, испански езици, чиито автори са композитори, изпълнители и теоретици. Озаглавени като Трактати, Ръководства, Въведения и Инструкции, тези ценни изворови материали отпращат към XVI (Thomas de Santa Maria), XVII (Andreas Werkmeister, Johann Joachim Quantz, Georg Muffat), XVIII (Leopold Mozart, Johann Matthesohn, Philipp Emanuel Bach, Francois Couperin, Friedrich Wilhelm Marpurg), XIX (Johann Samuel Petri, Johann Nikolaus Forkel) и XXвв. (Леонид Ройзман, Ludger Lohmann).

Прецизно подбраната библиография пълноценно функционира в целия изследователски текст. Особено значима е нейната опора в I и II глава на труда.

При изясняване естетическата същност на епохата на Барока великолепно е осъществена задачата да се представят използваните тогава клавишни инструменти (Ггл.). Известно е, че наличният „инструментариум на един стил е в тясна връзка със спецификата му”, както отбелязва самият дисертант. (с.136). Централната Втора глава продължава вече заявената историческа линия на изясняване стилевата специфика на епохата на Барока („Същност на бароковата музика”). Тук авторът отново умело въвежда изворови материали при коментарите на същности за Барока термини и понятия като „реторика”(с.24), „тактов размер”(с.31), „артикуляция”(с.48), „апликатура”(с.59), „орнаменти”(63), „фразиране”(с.70) и т.н. Приложените нотни примери отлично илюстрират наблюденията и изводите в текста.

Дисертационният труд на Стефан Борисов Далчев притежава необходимите новаторски и приноси научни качества на изследване, което се вписва в една все още млада, но устойчиво проявяваща се у нас през последните години тенденция на интерес към проблема за съвременните интерпретации на барокова музика. (В частност това са разработките на Хр.Христов върху флейтовия репертоар; на Ралица Трифонова върху Бахови концерти и меси). Настоящият дисертационен труд представлява нов ракурс в тази проблематика, който допринася за обогатяване на музикално-изпълнителската практика и музикално-дидактичната литература у нас.

Приложеният Автореферат напълно съответства на съдържанието на изследването. Посочените в него три публикации изчерпателно представят основната проблематика в труда.

На основание безспорните качества на дисертационния труд *„Интерпретация на клавирните произведения от епохата на Барока през 21 век”* убедено предлагам на уважаемото Специализирано научно жури да присъди на **Стефан Борисов Далчев** образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 8.3.

31.01.2019 год.
София

Проф.д-р Емилия Коларова